

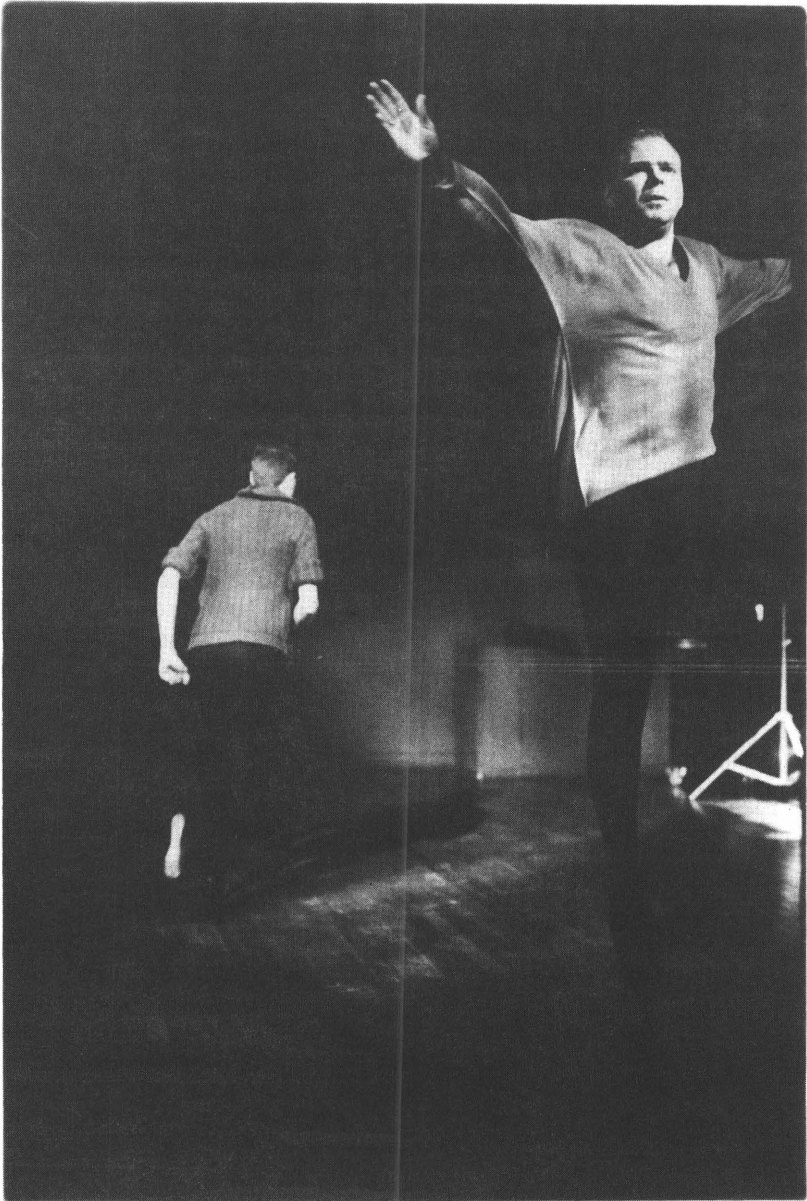
STAN LAAT ROSALINDE IN DE STEEK

Eind vorig jaar deed het gezelschap STAN (Stop Thinking About Names) zich opmerken met twee produkties. Het gaat hier over vier jonge acteurs (Jolente De Keersmaeker, Waas Gramser, Damiaan De Schrijver en Frank Vercruyssen) die nog maar pas afgestudeerd waren aan het Conservatorium te Antwerpen. De twee voorstellingen, *Yvonne achter/op de canapé* (naar Witold Gombrowicz) en *Jan, scènes uit het land* (naar Tsjechovs *Oom Wanja*) waarmee zij van zich deden spreken, waren eigenlijk hun eindexamen. *Yvonne* werd geregisseerd door Matthias De Koning en voor Jan werd het repetitieproces begeleid door Josse De Pauw. Beide produkties waren naar verluidt doorgedreven, frisse bewerkingen die een ontwapenende spelvreugde demonstreerden.

Het spel-element is ook een wezenlijk aspect van Shakespeares *As You Like It* en het verwondert dan ook niet helemaal dat STAN deze romantische komedie koos als basis voor zijn volgende werkstuk. *As You Like It* is een schitterend stuk over de liefde in al haar facetten, waarin Shakespeare zijn personages van het hof naar het pastorale woud en terug naar de bewoonde wereld laat evolueren. De sterkte en de charme van deze komedie berusten voornamelijk op twee aspecten. Er is ten eerste de innemende persoonlijkheid van de heldin Rosalinde, die de romantische liefde belichaamt en ze tegelijkertijd in een ironisch licht weet te stellen. Zij is het dominerende personage dat de touwtjes van het hele gebeuren in handen houdt. Ten tweede is *As You Like It* gekenmerkt door een maximale speelsheid en theatraliteit. Wanneer Rosalinde naar het Ardennerwoud vlucht, vermomt zij zich immers als Ganymedes. In de ontmoetingen met haar geliefde Orlando zal zij een subtiel spelletje opzetten waarin Ganymedes pretendeert Rosalinde te zijn. Men krijgt hier een complexe situatie waarin in verschillende dimensies geacteerd wordt.

Precies dit spel-element zal de STAN-mensen wel aangesproken hebben. Zij gaan zelfs nog een stap verder, want zij spelen theater met de tekst van Shakespeare. Dat blijkt van bij de aanvang. Er hangen twee doeken links en rechts van de scène waarachter de toeschouwers de acteurs zien staan. Om de grote lijnen van Shakespeares verhaal op de planken te brengen, zullen zij met hun vieren diverse rollen moeten spelen.

Zij geven daarbij blijk van theatrale verbeeldingskracht. Zo gaat de speech van de verbannen hertog over het pastorale leven gepaard met een soort ballet van de twee mannelijke auteurs, die aldus in een uitgelaten — parodiërende

"Rosalinde" door STAN : de verbannen hertog over het pastorale leven/de parodiërende dans (Foto : Ben Van Duin)

stijl het hofleven ridiculiseren.

Prettig-speels is ook de scène waarin Orlando pakken vol liefdesgedichten de lucht inslingert. Of de worstelpartij van Orlando met zichzelf.

Het speelse zit ook in de kledij. Zolang Rosalinde en Celia als vrouw herkenbaar moeten blijven, dragen zij ouderwetse, zedige beha's. Zodra zij in het woud zijn, draagt Rosalinde een jasje en Celia een bloes.

Het 'pretenderen' staat centraal in dit stuk en deze opvoering maar slaat toch niet echt aan bij de toeschouwer. Aanvankelijk amuseert hij zich met het gebruik van een alledaagse taal, toon en stijl van vandaag in traditionele theatrale situaties. Na een poosje verliest het procedé echter zijn charme. De opvoering mist vooral tempo en ritme en wordt vaak te statisch. Dat laatste is b.v. het geval wanneer Rosalinde haar methode tot genezing van verliefdheid uitlegt.

De bekende monoloog van de cynische outsider Jaques over de wereld als een schouwspel waarin de mens zeven verschillende rollen speelt, staat enigszins los van de handeling, maar bespeelt natuurlijk ook het thema van het 'acteren'. Vermits het spel-element bij STAN het uitgangspunt vormde, vraag ik me af waarom er zo gemakkelijk over deze monoloog werd heen gegleden. Om een mij onduidelijke reden wordt hij verder gekoppeld aan enkele tekstflarden uit *Macbeth* waarin weliswaar dezelfde theatermetafoor gebruikt wordt.

Damiaan De Schrijver en Frank Verduyven hebben een directe, natuurlijke presence, die hun nonchalante omgang met het stuk en de tekst charmant maakt. Bij Jolente De Keersmaeker werkt de losse en toch ietwat citerende (Discordia ?)-toon soms effectief. Hij geeft haar Rosalinde een jongensachtige verlegenheid. Waas Gramser (Celia en Phoebe) is echter al te vlak en moet beslist haar slordige dictie en uitspraak bijschaven. Al bij al kan men deze *Rosalinde* best als een aardige oefening met Shakespeare beschouwen.

Jozef DE VOS

Rosalinde door toneelspelersgezelschap STAN; regie : Matthias de Koning; kostuums : An D'huys; produktie : Toneelschuur Haarlem. Première : 8 februari 1990 in de Toneelschuur Haarlem. Daarna op toernee, met o.a. voorstellingen op 13 en 14 maart 1990 in Monty te Antwerpen.